

 LIETUVOS GELEŽINKELIAI	Rizikų valdymas ir atitiktis
Atitikties valdymo politika	

PATVIRTINTA
AB „Lietuvos geležinkeliai“ valdybos
2024 m. gegužės 21 d. sprendimu
Nr. SPR-VL(LTG)-14/2024

ATITIKTIES VALDYMO POLITIKA

 LIETUVOS GELEŽINKELIAI	Rizikų valdymas ir atitiktis
Atitikties valdymo politika	

Turinys

1. Įvadas.....	3
2. Sąvokos.....	3
3. Bendrosios nuostatos	4
4. Atitikties užtikrinimo principai	4
5. Atitikties valdymo modelis, mastas ir pagrindiniai procesai	5
6. Baigiamosios nuostatos.....	8

 LIETUVOS GELEŽINKELIAI	Rizikų valdymas ir atitiktis
Atitikties valdymo politika	

1. Įvadas

- 1.1. Atitikties valdymo politika (toliau – Politika) nustato vieningą LTG įmonių grupės Atitikties Reikalavimams valdymo modelį, principus ir atsakomybes.
- 1.2. Politika parengta vadovaujantis gerosiomis Atitikties valdymo praktikomis, tarptautiniais atitikties valdymo standartais (ISO 37301:2021) bei vadovaujantis Europos Sąjungos ir nacionaliniais teisės aktais.
- 1.3. Politikos įgyvendinimas ir taikymas apibrėžiamas detalizuojančiuose vidaus teisės aktuose (metodikoje ir procesuose), kuriuos tvirtina LTG Verslo atsparumo direktorius.
- 1.4. LTG įmonių grupės vidaus dokumentai, susiję su Atitikties valdymu, neturi prieštarauti Politikos nuostatomis ir, esant poreikiui, turi būti atnaujinti vadovaujantis šia Politika.
- 1.5. Atitikties valdymas yra cikliška, savarankiška ir nepriklausoma nuo kitų funkcijų veikla. Veiklos vienetai, LTG korporatyvinės funkcijos ir (ar) veiklos ar jų vadovai negali duoti nurodymų ar kitaip daryti įtakos Atitikties vadovui ar kitiems Atitikties funkciją centralizuotai vykdančioms darbuotojams. Atitikties valdymo funkcijos sujungimas su kitomis funkcijomis gali būti įgyvendinamas, jei dėl to nekyla interesų konfliktas ir nekenkiama Atitikties valdymo veiksmingumui.
- 1.6. Politika privaloma visoms LTG įmonių grupės įmonėms. LTG įmonių grupės įmonės, registruotos ir veikiančios skirtingose nei Lietuvos Respublikos jurisdikcijose, Politiką įgyvendina pasitvirtindamos ir taikydamos savarankiškas metodikas. Atitiktis ne Lietuvos Respublikoje veikiančiose LTG įmonių grupės įmonėse gali būti užtikrinama pasitelkiant atitinkamos šalies konsultantus.
- 1.7. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo funkcijas vykdančios LTG įmonių grupės įmonės atžvilgiu šios Politikos nuostatos galioja ir taikomos tiek, kiek tai neprieštarauja teisės aktais reglamentuojamiems viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo savarankiškumo, nepriklausomumo, finansinio skaidrumo principams, veiklų kryžminio subsidijavimo draudimui ar kitoms teisės aktuose nustatytoms veiklos sąlygoms.

2. Sąvokos

2.1. Šioje Politikoje vartojamos toliau pateiktos sąvokos ir santrumpos:

Sąvoka / Santrumpa	Apibrėžimas / Paaiškinimas
AB „Lietuvos geležinkeliai“ įmonių grupė (LTG įmonių grupė)	Įmonių grupė, kurią sudaro LTG ir jos tiesiogiai bei netiesiogiai kontroliuojami juridiniai asmenys
Atitiktis	LTG įmonių grupėje taikomų teisinių ir organizacinių priemonių visuma, skirta užtikrinti, kad LTG įmonių grupės veikla atitiktų nacionalinių ir Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimus, t.y. išoriniams teisės aktams
Atitikties vadovas	Rizikų valdymo ir atitikties darbuotojas, atsakingas už Atitikties organizavimą bei vykdymo stebėseną
LTG	AB „Lietuvos geležinkeliai“
LTG strategija	Veiklos planavimo dokumentas, kuriuo apibrėžiama bendra LTG įmonių grupės plėtros kryptis, nustatomi ne trumpesnio nei 5 metų laikotarpio veiklos tikslai ir siektini rezultatai

 LIETUVOS GELEŽINKELIAI	Rizikų valdymas ir atitiktis
Atitikties valdymo politika	

Sąvoka / Santrumpa	Apibrėžimas / Paaiškinimas
Neatitiktis	Veiksmai arba neveikimo atvejais, dėl kurio yra pažeidžiami Reikalavimai ar kyla rizika juos pažeisti, todėl gali būti sutrikdyta Veiklos vieneto ar LTG korporatyvinės funkcijos ir (ar) veiklos veikla, kilti neigiamas poveikis darbuotojų saugai ir sveikatai ar aplinkai, neigiamos finansinės pasekmės, Reputacinės rizikos grėsmė arba žala LTG įmonių grupei ir (ar) Veiklos vienetui
Reguliacinis lygis	Tam tikru instituciniu lygiu grindžiamas Veiklos vienetų ir LTG korporatyvinių funkcijų ir (ar) veiklų procesų reguliavimas
Reikalavimai	Išorės, t.y. nacionalinių ir Europos Sąjungos teisės aktų, reguliuojančių Verslo proceso veiklą kiekviename iš Reguliacinių lygių, nuostatos
Reputacinė rizika	Neigiama viešoji nuomonė, su kuria LTG įmonių grupė ir/ar Veiklos vienetas gali susidurti dėl Reikalavimus pažeidžiančios LTG, Veiklos vieneto ir (ar) LTG, Veiklos vieneto darbuotojų veikos
Veiklos vienetas	AB „Lietuvos geležinkeliai“ įmonių grupei priklausanti įmonė, išskyrus LTG
Verslo procesas	LTG korporatyvinės funkcijos ir (ar) veiklos ar Veiklos vieneto procesas, kuriame taikomi identifikuoti Reikalavimai
Verslo proceso vadovas	Darbuotojas, atsakingas už Atitiktį identifikuotiems Verslo proceso Reikalavimams

3. Bendrosios nuostatos

- 3.1. **Atitikties valdymo paskirtis** – nuosekliai taikyti LTG įmonių grupėje bendrais principais pagrįstus procesus, kurie leistų greitai ir nuodugniai įvertinti Reikalavimų laikymąsi bei užkirsti kelią Neatitikties rizikoms.
- 3.2. **Atitikties valdymo tikslai:**
 - 3.2.1. Įdiegti ir užtikrinti efektyvų Atitikties valdymo mechanizmą, prisidedantį prie verslo atsparumo stiprinimo ir kitų LTG įmonių grupės strateginių tikslų įgyvendinimo
 - 3.2.2. Besikeičiančioje organizacinėje aplinkoje išlaikyti Atitikties valdymo procesų integralumą ir įgyvendinimą visose LTG įmonių grupės įmonėse;
 - 3.2.3. Didinti Atitikties valdymo brandos lygį organizacijoje – puoselėti Atitikties valdymo kultūrą, skatinti didesnę darbuotojų ir vadovų įsitraukimą, savininkystės prisiėmimą, skatinant Reikalavimų laikymąsi ir Neatitiktį prevenciją bei siekiant, kad Neatitiktys būtų laiku identifikuojamos ir veiksmingai valdomos.

4. Atitikties užtikrinimo principai

- 4.1. Atitikties valdymas LTG įmonių grupėje yra grindžiamas šiais principais:
 - 4.1.1. **Atsakomybės principu** – funkcijų ir atliekamų veiksmų Atitiktį savo kasdienėje veikloje užtikrina kiekvienas LTG įmonių grupės darbuotojas;

 LIETUVOS GELEŽINKELIAI	Rizikų valdymas ir atitiktis
Atitikties valdymo politika	

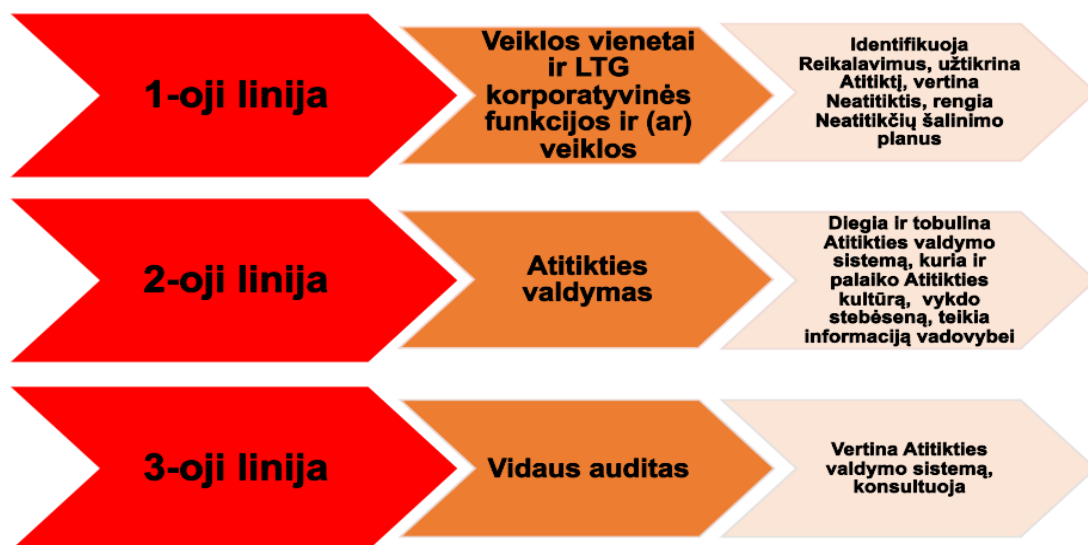
- 4.1.2. **Nuoseklumo principu** - Atitikties valdymas yra sudėtinė, nuolatinė ir neatsiejama visų LTG įmonių grupės procesų dalis ir turi būti vykdomas nuolat;
- 4.1.3. **Integralumo principu** – Atitikties valdymas yra vieninga kasdienės veiklos dalis, susijusi su rizikų valdymo ir vidaus audito funkcijomis bei neatsiejama nuo kitų Veiklos vienetuose ir LTG korporatyvinėse funkcijose ir (ar) veiklose galiojančių procesų, grindžiamas LTG įmonių grupės veiklos politikomis ir kitais vidaus procesus reglamentuojančiais dokumentais bei LTG įmonių grupės vertybėmis;
- 4.1.4. **Rizikos vertinimu pagrįsto metodo (angl. risk-based approach) taikymo principu** – Atitikties valdymas organizuojamas taip, kad skiriami resursai Atitikčiai užtikrinti konkrečiame Verslo procese būtų adekvatūs kylančioms Neatitiktims ir nukreipiami į jų prevenciją ir (ar) šalinimą;
- 4.1.5. **Teisėtumo, sąžiningumo ir skaidrumo principu** – siekiant tobulinti Atitikties valdymą, nuolat stebima, renkama ir visiems Atitikties valdymo procesų dalyviams pagal jų funkcijas atskleidžiama informacija apie Neatitiktis bei jų atsiradimo priežastis.

5. Atitikties valdymo modelis, mastas ir pagrindiniai procesai

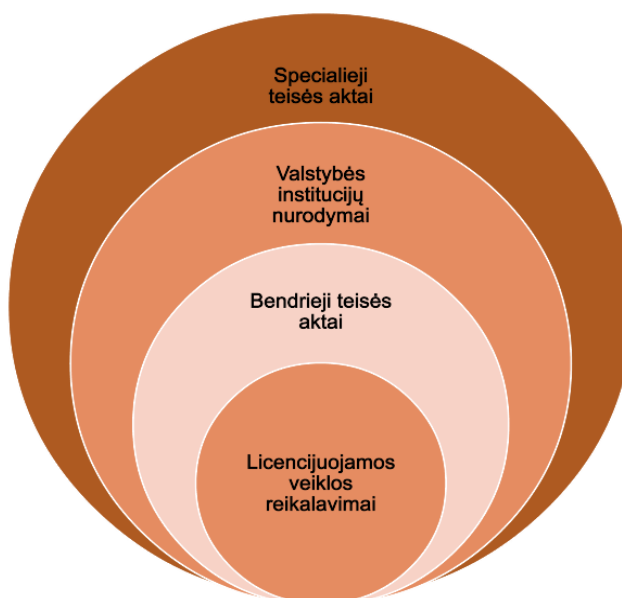
5.1. Atitikties valdymo modelis ir mastas

- 5.1.1. LTG įmonių grupėje formuojamas ir įgyvendinamas dalinai centralizuotas ir standartizuotas Atitikties valdymo modelis, vienodai užtikrinant Atitiktį visuose Reguliaciniuose lygiuose konkrečiame Verslo procese, funkcijoje ar kitu lygmeniu.
- 5.1.2. Atitikties valdymo sistema užtikrina Atitiktį Reikalavimams, taip pat veikloje kylančių ir galinčių daryti tiesioginę neigiamą įtaką įgyvendinant LTG veiklos strategijoje numatytus tikslus Neatitikčių identifikavimą ir valdymą. LTG įmonių grupėje Atitikties valdymo atsakomybės yra skirstomos vadovaujantis Trijų linijų modeliu (angl. Three Lines model, 1 pav.) , numatančiu, kad:
- 1-oje linijoje Atitikties valdymo veiklą vykdo Veiklos vienetų ir LTG korporatyvinių funkcijų ir (ar) veiklų vadovai bei darbuotojai, kurie identifikuoja Reikalavimus Verslo procesams, užtikrina Atitiktį, vertina ir valdo Neatitiktis, sudaro jų šalinimo planus. Už tinkamą 1-osios linijos veikimą atsako LTG įmonių grupės įmonių ir LTG korporatyvinių funkcijų ir (ar) veiklų vadovai.
 - 2-oje linijoje Atitikties valdymo veiklą vykdo Atitikties valdymo funkcija, kuri kuria ir tobulina bendrą sistemą, atlieka koordinavimo ir kontrolės veiklą, užtikrina 1-ojo Atitikties valdymo lygmens veiklą vykdančių Veiklos vienetų bei LTG korporatyvinių funkcijų ir (ar) veiklų konsultavimą ir švietimą metodiniais ir ekspertiniais Atitikties valdymo klausimais, kuria ir palaiko Atitikties kultūrą LTG įmonių grupės įmonėse, rengia Atitikties valdymo ataskaitas aukščiausiąjai vadovybei;
 - 3-ioje linijoje veiklą vykdo LTG Vidaus auditas, kuris atlieka nepriklausomą 1-ojo ir 2-ojo Atitikties valdymo lygių veiksmingumo vertinimą, teikia pastabas ir rekomendacijas dėl Atitikties valdymo sistemos tobulinimo.

LTG	LIETUVOS GELEŽINKELIAI	Rizikų valdymas ir atitiktis
Atitikties valdymo politika		

5.1.3. LTG įmonių grupėje Atitikties valdymas vykdomas užtikrinant Reikalavimus šiuose Reguliaciniuose lygiuose:

5.1.4. Reguliaciniams lygiams priskiriami tokie oficialūs teisiškai reikšmingi dokumentai:

- Specialieji teisės aktai – tai LTG, Veiklos vienetų, Korporatyvinių funkcijų ir (ar) veiklų veiklą individualiai reglamentuojantys nacionaliniai ir Europos Sąjungos teisės aktai, pvz. Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodeksas;
- Valstybės institucijų nurodymai – tai kontroliuojančių ar kitų valstybės institucijų (pvz., ministerijų, Vyriausybės) nutarimai, pavedimai, įsakymai ir pan.;
- Bendrieji teisės aktai – LTG įmonių grupei taikomi bendrieji veiklos reikalavimai, pvz. Lietuvos Respublikos darbo kodeksas, Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas;

 LIETUVOS GELEŽINKELIAI	Rizikų valdymas ir atitiktis
Atitikties valdymo politika	

- Licencijuojamos veiklos reikalavimai – tai teisės aktais nustatytos Veiklos vieneto licencijuojamos veiklos (pvz., keleivių, krovinių vežimo geležinkelių transporto priemonėmis) sąlygos ir tvarka.

5.2. Atitikties valdymo procesai

- 5.2.1. Atitikties valdymo sistemą sudaro šios pagrindinės procesų grupės, formuojančios Atitikties kultūrą ir susidedančios iš atskirų procesų:

5.2.1.1. Atsakomybių darbuotojams priskyrimas:

- Veiklos vienetai bei LTG korporatyvinės funkcijos ir (ar) veiklos skiria Verslo procesų vadovus;
- Vidiniuose dokumentuose (darbuotojų pareiginiuose nuostatuose, vadovų sprendimuose ar kita aiškia forma) nustatomos Verslo procesų vadovų atsakomybės bei funkcijos dėl Reikalavimų įgyvendinimo ir Atitikties užtikrinimo.

5.2.1.2. Reikalavimų identifikavimas ir jų pokyčių stebėsena:

- Verslo procesų vadovai pakankamu tikslumu identifikuoja Verslo procesui taikytinus Reikalavimus kiekviename iš Reguliacinių lygių;
- Verslo procesų vadovai Atitikties vadovui pateikia Verslo procesui priskiriamų Reikalavimų sąrašą bei informuoja apie jo pakeitimus, stebi naujus Reikalavimus ir esamų Reikalavimų pasikeitimus.

5.2.1.3. Atitikties užtikrinimo stebėsena:

- Verslo procesų vadovai inicijuoja ir kuria, atnauja bei tobulina Reikalavimus įgyvendinančias politikas, metodikas, tvarkas ir kitus vidaus dokumentus;
- Atitikties vadovas kontroliuoja, kaip Veiklos vienetuose bei LTG korporatyvinėse funkcijose ir (ar) veiklose laikomasi Reikalavimų, vertina Atitikties būklę (Atitinka / Atitinka iš dalies / Neatitinka).

5.2.1.4. Neatitikčių identifikavimas ir valdymas:

- Atitikties vadovui koordinuojant, Verslo procesų vadovai identifikuoja Veiklos vienetų ir LTG korporatyvinių funkcijų ir (ar) veiklų Neatitiktis ar jų atsiradimo riziką, analizuoja galimas jų priežastis ir pasekmes, užtikrina, kad nustatytos Neatitiktys būtų pašalintos/ištaisytos laiku bei tinkamai;

 LIETUVOS GELEŽINKELIAI	Rizikų valdymas ir atitiktis
Atitikties valdymo politika	

- Verslo procesų vadovai Atitikties valdymo metodikoje ir procesų standartuose nustatyta tvarka sudaro ir Atitikties vadovui teikia Veiklos vienetų ir LTG korporatyvinių funkcijų ir (ar) veiklų Neatitiktį valdymo planus, kuriuose nurodo konkrečias identifikuotų Neatitiktį valdymo priemones, jas įgyvendinančius darbuotojus ir įgyvendinimo terminus;
- Atitikties vadovas kontroliuoja, kokių veiksmų imamasi Veiklos vienetuose ir LTG korporatyvinėse funkcijose ir (ar) veiklose dėl Neatitiktį valdymo įgyvendinimo, vertina Atitikties būklę.

5.2.1.5. **Atsiskaitymas už Atitikties valdymo veiklą:**

- Atitikties vadovas reguliariai Atitikties valdymo metodikoje ir procesų standartuose nustatyta tvarka teikia ataskaitas LTG ir Veiklos vienetų valdyboms.

6. Baigiamosios nuostatos

- 6.1. Politiką ir jos pakeitimus tvirtina LTG valdyba.
- 6.2. Politikos peržiūrėjimą, atnaujinimą inicijuoja ir koordinuoja Rizikų ir atitikties valdymo funkcija.
- 6.3. Politika peržiūrima ne rečiau kaip kartą per vienerius metus, padarius esminių ilgalaikės LTG strategijos pakeitimų, pasikeitus LTG įmonių grupės organizacinei valdymo struktūrai, veiklos funkcijoms, taikomų teisės aktų reikalavimams.
- 6.4. Politika taikoma tiek, kiek neprieštarauja aktualiems teisės aktams.